

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

Nr. de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrisurile se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:

pe 1 și 2 săptămâni: prima dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Insoțirile.

VIII.

(Articol final.)

„Budapesti Hirlap“ dela 15 Aprilie, apreciând la loc prim proiectul de lege, zice între altele: „doară va succeda a pune stavilă lătirii institutelor naționalităților. În această privință înse e de lipsă neapărată, ca în Cluj să fie întocmit un centru autonom, căci asemenea lucruri nu se pot bine pune la cale prin biurocrați. Aci e trebuință nu numai de rutină, ci de energie, de dispoziție repede, de o așa mare cunoștință a împrejurărilor, pe care de regulă nu o găsim la niște funcționari exmiși“.

Ba chiar în vorbirea mai adeseori pomenită a lui Apponyi găsim, după raportul ziaristic, următoarele cuvinte: „O astfel de însoțire stă în legătură chiar și cu chestiunea naționalităților“.

Sigur că și prin cuvintele aceste a voit se arete că proiectul de lege însoțit — ear' nu însoțirea ca atare — stă în legătură cu chestiunea naționalităților, că adevărat ar dori și el, puritanul (!) politic și ar consimți ca guvernul să „regularizeze“ însoțirile naționalităților.

Reiese deci atât din expunerile noastre precedente asupra viitoarei legi, cât și din aceste puține, dar' eu atât mai doveditoare rostiri ale publiciștilor și deputaților maghiari, că scopul de căpetenie al ei este: a alăbi, ba chiar a paralisa pe cât se poate așezămintele noastre de credit și economice de ori-ce soi; dacă nu altfel, atunci prin „conlucrarea (adevărată presiunea de ori-ce fel) direcționiilor, a corporațiilor (ovreiești) ori a însoțirii de credit centrale“, ear' mai departe prin înființarea însoțirilor de concurență, privilegiate „în sensul acestei legi“.

Să scoatem încă odată la iveală paragraful din urmă al viitoarei legi, care sună:

„În sensul părții I-a a acestor dispozițiuni se pot constitui ori preface afară de însoțirile de credit agricole și comerciale și în însoțirile de altă natură“

„Ministrul de finanțe este îndreptățit a da învoirea sa pentru ca asemenea însoțiri să fie primite membre ale însoțirii de credit centrale, la propunerea acesteia.“

La câte feluri, „naturi“ de însoțiri stăpânirea va pune ochii prin „conlucrarea direcționiilor, a corporațiilor...“ pentru a le „preface“ după chipul și asemănarea sa!

Ce e deci de făcut față cu această primejdie?

Sași întreprinseseră primul și destul de hotărât pas de apărare încă în Martie, pe când aflaseră dela deputații lor ce se pregătește. Conducerea asociațiilor reunite „Raiffeisen“ din Sibiu, care cuprinde cu totul 72 de asociațiuni agricole (reuniuni de economii și de avansuri) a adresat guvernului la finea lunii lui Martie o reprezentațiune contra proiectului de lege plângându-se, că asociațiunile reunite „Raiffeisen“ din Sibiu n'au fost luate de loc în considerare la

compunerea acestui proiect de lege, deși ele funcționează deja dela 1893 cu succes, și cerând:

I) ca suma cuotei dela plata căreia atărnă câștigarea titlului de membru al asociațiunii să fie redusă la 20 coroane;

II) Asociațiilor de credit să le fie permis, pentru a paralisa cămătaria, de a da mici împrumuturi până la 200 coroane și la nemembri pe lângă o cuvenită asigurare;

III) reuniunii „Raiffeisen“ și asociațiilor de se cuprind în ea, să li se încuviințeze scutirea de dare de timbru și de taxe, ca și reuniunii centrale și asociațiilor ei prevăzute în proiectul de lege și să 'i-se recunoască dreptul, ca să poată conlucra și la înființarea de asociațiuni“.

Oare datu-s'a și ce fel de urmare acestor plângeri ale Sașilor, nu știm până acum; din desbaterile isprăvite în Dietă asupra viitoarei legi vedem însă, că paragrafi toți ai ei au fost primiți aproape neschimbați, cel puțin în fond. Proiectul se află deja în casa magnaților, ear' comisiunile acesteia l'au primit așa cum a venit din cameră; e deci sigur, că legea va fi primită în părțile ei esențiale așa cum a întocmit-o guvernul.

Ce să facem noi însă? N'avem răspuns mai bun, mai inspirat de iubirea de neam, decât să ne facem datoria, ținându-ne de zicala franceză: „Fais ce qui dois, advienne qui pourra!“; adevărat: Fă-ți datoria și nu te îngrijii de ce va urma! Să înființăm cât se poate de multe însoțiri de tot felul, dar' nu „în înțelesul acestei legi“, ci după legile existente acum; să nu ne lasăm prinși pe prețul favorurilor ce ea oferă, a înființa ori modifica însoțiri „cu colaborarea autorităților, a corporațiilor, sau a însoțirii de credit centrale“, ci să ni-le păstrăm independente.

Să nu ne sperie deloc gândul, că guvernul făcând concurență existențelor și viitoarelor însoțiri ale noastre, le va periclita existența, acelea putând face daraveri în condițiuni materiale mai favorabile.

Nu, să nu ne îngrijim, căci însoțirile înființate ori modificate în sensul acestei legi, întemeiate vor fi tocmai pe principii absolut contrare ideei și ființei însoțirilor de mici capitaluri, în loc de a fi pe cât se poate libere în hotărârile și mișcărilor lor, vor fi niște instrumente pe deplin încătușate, robite în mâinile poruncilor absolute ale stăpânirii. Atât ele, cât și mai ales Centrala vor deveni niște cuiburi de abusuri nesfârșite și de corupție grozavă, unde principiul dominator va fi jaf și spionaj.

Ear' înființate și organizate pe acest temei, vor cuprinde din capul locului simburile putred, care le va promova peirea, prăpădirea rușinoasă ca și ori-ce altă întreprindere basată pe imoralitatea maghiarisării, care merge neînclăturat mână în mână cu imoralitatea și corupția generală.

Să nu ne fie deci frică nici de această viitoare lege, dar' numai cu condiția, că ne vom face datoria.

Cuota. Comisiile pentru stabilirea cuotei n'au ajuns nici acum la nici o înțelegere. În ședința din urmă, ținută alaltăieri sub presidenția lui Szél Kálmán, Ungurii au declarat că nu vor primi nici 38.5, ba nici nu vor discuta asupra acestei propuneri de cuotă.

BĂTAIA DELA BRÜN.

Serbarea Palacky. — Sosirea lui Podlipni. — Încăierarea între Nemți și Cehi.

Alaltăieri a fost un ne mai pomenit scandal în Brün, capitala Moraviei. O bătaie în regulă între Nemți și Cehi. Pentru a lua parte la serbarea jubilară a nașterii poetului ceh Palacky, sosise la Brün primarul Podlipni din Praga. Cehii l'au primit la gară cu mare alaiu: cu steaguri, delegațiuni și musică. Pe Nemți lucrul acesta 'i-a infuriat. S'au postat deci d'a lungul drumului, și când Podlipni intra în oraș, au aruncat asupra lui cu ouă clocite și cu tot felul de murdării și au făcut o musică și sgomot asurzitor, în cât musicile cehe nu se mai auziau de loc.

E lesne de închipuit ce bătaie s'a înscenat între Cehi și Nemți. Bastoanele lucrau ca într'o luptă desperată. Poliția abia a putut despărți pe beligeranți, dintre cari au fost arestați ca la 150. Spitalele sunt pline de răniți. Pe mai multe străzi nu se află o singură fereastră întreagă: Cehii au spart ferestrele Nemților ear' acestia pe ale Cehilor. E o agitațiune grozavă în tot orașul.

Scrisoare din București

Atitudinea „Tribunei“. — Cum se scrie în presa d'aici. Tovărășie regretabilă.

București, 1/13 Iunie.

Nu știu dacă d-nii Pop de Basești, Dr. Mihali, Dr. Ciuta și alții, aprobă actuala atitudine a ziarului „Tribuna“, care uitând că se găsește în Ardeal, cu menirea să se ocupe de cele d'acasă, s'a înjosit la rolul de a fi codița „Epocii“, a organului unde chestiile naționale sunt tratate de cunoscutul Cașolțan.

E însă cert, că dlui Dr. I. Rațiu nu 'i poate face nici un serviciu faptul, că „Tribuna“ de vre-o două săptămâni încoaci servă drept canal de scurgere a tuturor insultelor pe cari suntem obișnuiți să le cetim numai în ziarele opoziționale de p'aici.

Nu cercetez cauzele pentru cari cei dela Sibiu sunt îndemnați să publice serie de articole asupra unei chestiuni care — după mărturisirea celui mai autorizat organ, a „Telegrafului Român“ — s'a discutat și s'a limpezit numai în defavorul dlui Take Ionescu, și înspre lauda dlui D. Sturdza. Trebuie să constatăm însă că chiar dacă afacerea n'ar fi elucidată, și atunci nu „Tribuna“ dela Sibiu cu seria articolelor lui Cașolțanu este chemată să o limpezească și este nespuse de trist că dl Rațiu a ajuns să fie avisat la spriginul moral și colaborarea unui individ cu care dl Pop de Basești de pildă, desigur n'ar sta la o masă.

Mai e de constatat, că mulți naționaliști sinceri d'aici, bărbați cari țineau la dl Dr. Rațiu tocmai pentru-că îl crezuseră multă vreme stegar numai al cauzei naționale și neînjugat la nici un partid d'aici sunt decepționați în urma actualii atitudini a „Tribunei“, care întocmai ca în chestia Ghena-die, așa și în privința școalelor române din

Brașov, combate în același ton violent al ziarelor d'aici conduse de patima luptelor politice militante.

De oare-ce mulți nu cunosc adevăratele motive ale acestei atitudini și mai ales pentru-că „Epoca“ face ear caz mare — reproducând tot ce scrie „Tribuna“, după cum „Tribuna“ reproduce și ea tot ce a vorbit d. Take Ionescu și-a scris „Epoca“, — din campania aceasta condusă tot din București, pentru cititorii de dincolo imi iau voie a lumina și eu o chestie, ca astfel să fie luminați asupra tovrășiei făcută într'u a dărfima guvernul dlui Sturdza. Să reducă astfel la adevărata lor valoare și articolele „Tribunei“ și pe acelea luate de „Tribuna“ ca mărturie întru a arăta „vinovăția“ d-lui D. Sturdza.

„Epoca“, ziar condus azi de d. Panu, eată ce scria în Nrul 758 (anul al III-lea al apariției sale) despre d. Panu:

„I-o spunem lămurit d-lui Panu... Când vom trata un guvern de infam și vom primi funcții sub un asemenea guvern... când vom susține în gazetă un guvern în schimbul unei subvenții... când ne vom lăsa a fi aleși deputați de poliție, ca d. Panu, atunci vom fi gata să primim invecțiile dlui Panu.“

Până atunci, însă, ne vom urma calea, putându-ne uita cu mândrie la d. Panu și disprețuind injuriile unui om care n'a lăsat neatins nici un bărbat politic din această țară, a căruia profesiune este de a injura și care ca lăgo adresându-se către Desdemona poate se zică: „O nobilă doamnă! Nu-mi cere dela mine să laud pe cine-va, căci când nu bîrfesc, nu sînt nimic...“

D Panu servise adevărat într'o vreme (cu condeiuul său) partidul liberal, despre care scria:

„Ceea-ce a făcut partidul național-liberal pentru țară de la venirea sa la putere și până astăzi, este fără contestare o pagină frumoasă și măreață a istoriei noastre contemporane. Atitudinea demnă și patriotică a partidei liberale de la putere, atât în toate cestiunile mari și chiar în cestiuni de un ordin mai secundar, exasperează la culme pe opoziție.“

Bine înțeles, „Epoca“ dirigeată azi de dl Panu, nu putea să sufere astfel de laude la adresa liberalilor, și pentru a reduce valoarea lor, scria:

„Dacă nu ne-ar fi scârbă, am urma astfel înainte cu citațiunile până mâine.“

Citind prosa d-lui Panu de la 1880 și prosa d-lui Panu de la 1887, văzând cugetările omului plătit și cugetările omului căruia 'i s'au tăiat fondurile secrete, nu 'i mai rămâne de cât un singur lucru: „Locul dlui Panu nu este în ziaristică, locul d-sale este într'un lupanar ținut pe socoteala d-sale...“

Ei, dacă așa scria „Epoca“ despre actualul său conducător, cum nu o să scrie violent despre dl D. Sturdza, șeful partidului adversar natural celui conservator? Dar mi-te când așa reproduce ce a scris d. Panu despre conservatori și ce a zis dl Take Ionescu chiar și despre actualul său șef, despre dl Lascar Cutargi, pe care în plin parlament l'a numit incapabil d'a conduce țara de cât cu ciomagul?!

Intreb însă: este permis ca bărbații politici de dincolo să introducă în presa ardeleană acest sistem de a face ziaristică? Nu vede d. Rațiu în ce strâmtoare morală ajunge dând prea mult frâu liber unor colaboratori ai sei? Dar dacă „Epoca“ l'a judecat așa de aspru pe dl Panu, ce să credem noi despre conservatorii cari au încredințat conducerea ziarului lor unui om pe-care nainte îl credeau potrivit să stea numai în... lupanare?! Și ce valoare să se mai dea scriselor unei foi condusă de asemenea om?

Chiar în cazul cu interpelările asupra

scoalelor din Braşov, să nu aibă dl Raţiu atâta experienţă în cât să vadă că în primul rând patima politică a condus pe d. Take Ionescu, așa în cât însăși adversarii d-lui Sturdza și prietenii fostului ministru conservator, cei dela „Telegraful Român” s'au simțit siliți să desaprube și să condamne pe dl Take Ionescu!

De ce „Tribuna” să fie deci mai catolică de cât papa? Și ce rost are actuala atitudine a organului dela Sibiu?... Dar astfel pe zi ce trece crește numărul celor cari să creadă că înadever, la organul sibian sunt stări anarchice și conducerea este „la bunul plac ai unui Erostrat,” cum scria mai deunăzi chiar un redactor al „Tribunei” daianiste.

Din România.

M.M. L.L. la Schönbrunn.

M.M. L.L. Regele și Regina vor face, pe la finele lui August, o vizită la Schönbrunn, cu ocazia jubileului de 50 de ani al domniei Impăratului Franz Iosef.

In același timp cu Regele României vor sosi la Schönbrunn Impăratul Wilhelm, Regele Leopold al Belgiei, Regele Albert al Saxoniei, Principele de Galles, Ducele de Neapole și marele duce Vladimir.

M.M. L.L. Regele și Regina vor fi însoțite de o mare suită militară compusă din 40 de ofițeri.

Țarul liberal.

Unele ziare de aici spun că printr'un ucaz imperial apărut de curând, cenzura rusească din Odesa a permis introducerea în Basarabia a cărților didactice românești.

Aniversarea Revoluției.

Marea comisiune de inițiativă pentru serbătorirea aniversării de 50 dela mișcarea de redesteptare națională din 1848 s'a întrunit din nou luni seara la Primăria Capitalei.

Pe lângă membrii comisiunii, au asistat la această consfătuire și d-nii miniștri Anastase Stolojan și Pallade, precum și d. Gr. Cantacusino, directorul general al teatrelor.

Comisiunea a tranșat chestia, care se ivise, asupra zilei în care va avea loc serbarea, hotărându-se ziua de 11 Iunie, care cade într'o Joi.

În ce privește participarea Ligei culturale la serbare, comisiunea a fost unanimă a recunoaște că condițiunile puse de comi-

telul central al Ligei, de a și păstra toată libertatea de acțiune nu pot fi admise, de oare-ce serbarea este națională și ca atare un program unic se impune.

După ce s'au exprimat diferite desiderate, fără a se lua vre-o altă hotărâre, comisiunea s'a despărțit, rămâind a Marti seara să se întrunească comisiunea de 7 membri, care să alcătuiască programa definitivă a serbării.

Lățirea pelagrei în Ungaria și Transilvania.

Mai zilele trecute scriam căstrigoi politici din Budapesta se sâtuiesc, cum să-și sature mai ușor pofta de maghiarisare, — pe când în țară se lățește pelagra și amenință popoarele cu perzare. Astăzi avem deja date positive despre lățirea acestei boale. Ziarele budapestane aduc știrea, că în diferite colțuri ale țării s'au ivit casuri de pelagra, cari provoacă serioase griji în popor. Casul cel mai recent s'a ivit în Reșinari, lângă Sibiu, de unde un bolnav muncitor de 41 ani a fost transportat în spitalul „Franz Josef” din Sibiu. O comisie esmisă de ministrul de interne a constatat cu totul treizeci și nouă de casuri în comitatul Cojocnei, 4 casuri cottul Szilagy, 1 cas în Sătmar și 23 casuri în diferite alte comune.

Sunt deci până acum aproape o sută de pelagroși insinuați. — Încât pentru felul morbului, zice-se n'ar fi tocmai primejdios, căci nu e contagios. Provine din trăsătură rău, îndeosebi din alimentație cu făină de cucuruz stricat. Și fiindcă anul trecut a fost o producere slabă de cucuruz, ivirea morbului în păturile sărace e ușor de explicat. Semnele de a cunoaște morbul sunt: creparea peliței dela mâni și picioare, indispoziție, durere de cap, care trece chiar și în alterație mentală. În stadiul prim pelagra se curează ușor și sigur, ear' mai târziu tot mai greu. Din partea stăpânirii încă nu s'au luat măsurile preventive în contră lățirii acestui morb.

Afacerea Vorşak.

Pentru a-și acoperi rușinea încercată în afacerea numirii canonicului Dr. Vorşak la postul de episcop-coadjutor al lui Strossmayer, Bánffy sloboadă potop de comuncate în foile de toate nuanțele: arhioficioase, oficioase, semioficioase, etc., până chiar și în cele mai independiste cum e „Magyarország”; se înțelege, că grăscior plătite mai ales în cel din urmă ziar, care din capul locului duse o campanie strajnic de vehementă în această afacere, amuțind numai după publicarea comunicatului și după primirea prețului publicării, ceea-ce s-o fi întemplat și mai înainte.

În toate aceste comunicate, Bánffy mai întâiu zice, acum, că treaba nu privește de loc guvernul unguresc, că de-o parte „așa numire cum e aia” aparține drepturilor autonome ale Croației, pe de alta Sfântul Scaun o poate face fără să fie necesar consimțământul guvernului ori al monarhului.

Afacerea stă așa, că și despre o astfel de numire trebuia încunoștiințată dinainte atât din partea episcopului, căruia i-se numește „un astfel” de coadjutor, cât și din partea Vaticanului, și împăratul și guvernul; și eacă ce n'au făcut-o nici Strossmayer nici Leon XIII, ba Vaticanul nu l'a încunoștiințat nici pe nunțul papal din Viena Thian — zice Bánffy; în sfârșit, nici chiar Khuen-Hédervary, banul Croației nu știa absolut — nimica tot după spusele comunicatelor bánffyane — despre toată treaba, numai când a apărut numirea în organul lui Strossmayer, „Obzor”.

Ba măturisește Bánffy și aceea că Vorşak a fost sfințit și preconizat, în ziua de 10 Maiu, așa precum o anunțasem și noi, ceea-ce foile oficioase o tăgăduiau morțiș până înainte cu vre-o 2—3 zile de comunicatul de pe urmă.

Pentru a explica însă „toată această încercătură”, Bánffy scoate vinovat pe slavistul Strossmayer, care cu intrigile lui de sobol a știut reuși în Vatican, încât să fie comisă „o gravă lipsă de curtoasie față chiar și cu monarhul”. Și apoi urmează un potop de injurături la adresa harnicului episcop-naționalist.

Hotărât, că Bánffy a primit în cazul acesta o palmă destul de simțitoare, ca și în afacerea maghiarisării numelui moștenitorului la Tron Francis Ferdinand în Ferencz Nandor, pe care maiinteu o pusese în „Budapesti-Közöny” astfel, ear' după 2 săptămâni trebuia să o revoace la intervenția Curții și se scrie frumoșel: Ferdinand, ear' nu Nándor.

Brutalități gendarmeresci.

— Escortarea femeilor române. — Moaștele nu se lasă. — D na preoteasă Cothișel. — Moșii agitați. —

În munții Apuseni ai Ardealului era liniște perfectă și nimeni nu-i trecea prin

minte a controla liniștea. — Bieții Moșii timpurile aceste de tot grele își vedeau lucrul lor, pentru a-și pute câștiga necesarii spre subsistență, au trebuit să vină slujbașii statului, cei mai mulți făcuți, nefiind alții să șicaneze pe Moșii denunțate precum bună-oară la 3/15 Maiu când au lăfit vorba că Moșii pleacă Blaj cel puțin în număr de 15.000 în frunte cu preoții și cu steaguri naționale; urmare acestei mârșave apucături a că milostiva stăpânire ne-au mai spus gendarmii cu vreo 30 pe timpul de 1/13—4/16 Maiu; după-ce însă liniștea fost conturbată, gendarmii au fost rechemate spre rușinea celor-ce li chemase.

Pentru-ca totuși să se facă ceva și nu rămână dnii fără a face ceva isprăv cu venirea în Câmpeni a noului locotenent Hamza, ce o fi nu știu, deși se știe că ar fi de origine român de pela Brașov. Inceput a bajocori pe femeile și copiii moșilor, luându-le din păr și de pe tricoul român, desbrăcându-le de piept, răpindu-le cătrînțele și tându-le la multe chiar pârul spre ale pute cămășute lua acele pete roșu-galbin-venete, de urgisite de ei și atât de dragi lângă aceste șicanări însă, n'au scutit femeile și copiii Moșilor, căci au citate și la pretură, unde s'au și preînsoțite de avocatul Dr. Chirtop. De tinsă au fost eliberate fără pedeapsă după nici un paragraf „al legii de naționale” nu interzice ca moaștele să umble cum mamele și bunicele lor au umblat brăcate. Această manoperă a durat 3 săptămâni, până-când cu ocaziunea de țeară, ținut în 2 Iunie în Câmpeni, pus vîrf la toate. Dela o mare mulțime femei și fete le-au confiscat vestimentar' pe acele, cari cu nici un preț n'au a-și părăsi în mâinile dlor gendarm brăcămintea, le-au excortat la casă unde m'am dus și eu și unde aștepta avocatul Dr. Chirtop, la a cărui întrecere excortate au fost duse de asalt la pretură ci la judecătoria reg. cred eu că pentru acea că nădejde dnii, că doar aici vor afla paragraful care aceste moaște renitente și cari să imbrace alte vestimente, decât de de cari au îmbrăcat și mamele lor, să fi pedepsite aspru. S'au înșelat însă căci Dr. Dobai, care nici măcar e cuvânt nu știe românește încă n'a afurisitul de paragraf, și așa moaștele fost eliberate la stăruința Dr-ului după-ce li-s'au luat un interogator și cu tricoul în păr și pe piept.

Frumșeții.

(După y.)

Ei zic c'oi fi născută,
Din vis și amăgire;
Eu mă desfat la pieptu'ți
Și-mi e de ajuns.

Zilele-mi vin și trec
Senine ca privirea-ți;
P'a tale brațe mă legeni
Și foi de roze-mi așterni
Și astfel adorm.

Ei zic c'oi fi născută
Din vis și amăgire
Nu-mi pasă — vorbească nebunii,
Eu știu deajuns.

Și glasul tău, l'aud cântând:
„Când oara-ți din urmă suna-va,
Atunci m'asteaptă iubite că vin,
Să-ți fac din foi de roze pat
Și „dormi ușor” să-ți cânt”.

Aria.

VENETIA...

(Impresii.)

O liniște apăsătoare cuprinsese falnicul oraș. Preoții vremilor li cântaseră „Vecinica pomenire” și gigantul, după multă trudă, zăcea numai ca remășițe al mării și pom-

pei trecutului, fără mișcare, fără suflare, o masă rigidă.

Vântul de seara răcoarea lagunele priticote de razele soarelui, eară barca ușoară se mișca a lene ducându-ne dela Lido spre leul negru, lăsând în urmă-i o lungă dără de spumă albă, lopețile vîslășilor isbeau într'o cadentă plictisitoare apa din care mii de stropi săreau sburdalnici, recădeau, formând în jurul lor un cerc și earăși apa încrețită se netezea nesimțitoare ca sufletul unui om blasat.

De-odată liniștea se întrerupse. Auzisem niște acorduri sonore cari creșteau din ce în ce, și distinseserăm melodia unor cântăreți ambulanti dintr'o barcă ce se apropia de noi. Erau patru.

Doi cu mandoline, unul cu o vioară și unul cu o harmonică. Toți cântau din gură, acompaniindu-se cu instrumentele, cântau vecinicul „Funiculi, Funicula”. . . . Erau tineri, dar' fețele lor păreau în paloarea lor atât de muncite, exprimau atâta nefericire și vocea lor atâta melancolie, încât cântecul de altfel vioiu, părea că plânge, părea un tânguit de nemărginită jale.

Când se apropiară de barca noastră, întinseseră o pălărie, noi le aruncasem câțiva bani și „sonatorii” auzind zingănitul banilor, convinși că acea melodie întrece pe a lor, trecură vîslind înainte și dispărură pe întinsul mării.

Ajunserăm în apropierea unui edificiu stingher pe o mică insulă, insula în care cei bătuți de soarte sunt aruncați să-și mistue în comun nefericirea vieții.

Era casa de nebuni.

Un edificiu mare, îndărătul căruia se extindea o grădină jur-împrejur încunjurată de un zid puternic.

Era atât de fioros acel loc, atât de monstru. . .

Dar' cum n'ar fi, când te gândești că acolo ființele s'au scoborit dela concepția înaltă de om rațional, puterea lor de gândire e ramolită; atunci când ar fi putut întoarce lumea. . . . Sunt atâți geni, perduți între acele ființe, atâtea talente nimicite.

Și când gândurile aceste îmi legaseră atenția, mă cutremuram la ideea că ori-ce om e expus a fi primit de acele ziduri. . .

O lumină feerică ne lovî ochii.

Depart. . . departe . . . spre apus, soarele se culca în patul cel umed al mării, străpuns de săgețile spiritelor întunerecului, înroșind cu o culoare de văpaie cerul ce se oglinde în marea fără margini.

Ear' turnurile vecinicii oraș scilipeau într'un roșu atât de viu, încât păreau cuprinse de flăcări să nimicească acest cadavru mucegăit de atâta odichnă.

Și cu cât soarele se apropia de apus, cu atât roșeala devenia tot mai întunecoasă,

până se preschimbă într'un arămiu și fel de nuanțe.

În mijlocul acestui joc de culori, teriorul grădinei nebunilor se desprinde nesimțite sunetele unui voci în aceea în care Verdi a știut să eternizeze atâtea țigăncii din Trabador.

Pare că nici odată n'am auzit melodie cântată cu atâta sentiment, nădurerea n'a străbătut spațiu în toată bine încheați. Era de nedescris după lui ce cânta. Acordurile ce umpleau nu putea fi decât ultima filă a cântecului său, . . . cântul de lebedă.

Cântarea încetă.

O furtună de risete, strigăte, țipete. Și earăși liniște.

Apoi zărirăm cum un corp se lumină roșietică, sboară peste zid, net ca și când apa ar fi înghițit instrumentul nebunului dispărut pe deauna.

Eram profund emoționat. Asemănatistul nebun cu orașul dinaintea gândeam că înainte de a sa decada era de serbătorit acest oraș, care încă trăiește numai din mila călătorilor.

Odinioară ori ce cânt pe îngustele luri și pe intinsa mare înseamnă azi cele mai multe par. . . cânt de

Când am fost la casarma gendarmilor, am făcut atent pe sublocotenentul de gendarmi Hamza, fiind present și pretorul Kovács, că ceea-ce fac gendarmii nu e bine și că poporul iritat la extrem și-ar pute pierde răbdarea, la aceste el mi-a răspuns: „Rendeletem van, törtéjék akár mi, nem bánom!” (Așa am ordin, întempele-se ori-și ce!)

La amezzi am mers la hotel, unde am prânzit dimpreună cu soția mea, care era îmbrăcată în costumul moațelor ca de obicei; aici se află și sublocotenentul Hamza, care a plecat înaintea noastră din hotel și imediat ne-am depărtat și noi, mergând în tirg, unde ne-am despărțit având eu unele afaceri. Nu peste mult ni-se vesti că pe soția mea au escortat-o 4 gendarmi la casarmă, din cauză că nu a voit a preda vestimintele cusute cu flori tricolor, și adevărat petena de pe piept, pieptarul și cătrînța; la aceasta eu m'am grăbit la casarmă și întrebând că unde 'mi-e soția 'mi-s'a răspuns că au escortat-o la judecătoria cercuală, în urma acestora iritat le-am adresat câteva cuvinte lor neplăcute. Dela casarma gendarmeriei m'am dus la judecătoria cercuală, unde în cancelaria subjudelui Dr. Dobai am aflat pe soția mea împreună cu avocatul Dr. Chirtop și cu notarul Vasile Tomuța.

Întrebând pentru- ce a fost escortată aici soția mea și că are statul o atare lege care să proserie îmbrăcămintea moților și dacă are pentru- ce acea lege nu se publică, pentru- ca să se știe și astfel moațele să nu fie expuse bajocurei? răspuns nu ni-s'a dat; s'a dimis însă soția mea îndată și fără măcar să i-se fi luat interogator, și încă cu tricolorul pe piept.

În timpul acela se adunaseră în curtea judecătoria la 800—1000 oameni, de unde mergând către piață poporul s'a înmulțit până la 2000—3000, arătându-și nemulțumirea și făcând ovațiuni la adresa soției mele. Prin întervenirea protopretorului Vlăsa (român), carele a făcut îndată dispozițiunea ca să se retragă gendarmii și a asigurat poporul, că nu se vor mai lua vestimintele tricolore — abia s'au liniștit oamenii și s'au împrăștiat.

Mare norocire a fost că acestea nu s'au întemplat în tirgul de vite, unde mulțimea era la 25—30,000, ci în piață, căci moții deși sunt oameni pacinici, văzând brutalitatea comisă poate și-ar fi pierdut răbdarea. Vre-o 30—40 fete au venit la mine și 'mi-au făcut ovațiuni și îndată s'au dus la neguțătorul român George Ivașcu spre a-și cumpăra tricolor care spre cinste fie zis, la mai multe fete le-a dăruit frumoasele pete tricolore, pe cari acestea le-au așezat la locul lor înaintea neguțătoriei acestuia.

Acum sunt acusat — conform celor auzite — 1, pentru vătămare de onoare a gendarmilor (săraca onoare); 2, că am mers să asaltez judecătoria; 3, că am agitat poporul vorbind în piață, ce ei vor fi știind, din cari nici una nu e adevăr, pentru- că poporul nu eu l'am chemat, ci dela sine a sărit în apărare, văzând că chiar soțiile preoților sunt batjocorite.

Dacă moațele ar pune tricolor maghiar, poate nu le-ați desbrăca prin gendarmerie și dacă noi preoții am umbla ca protopopul gr. cat. din Zlatna Iuliu Montani, care venind în Câmpeni acum sunt 3 săptămâni cu trăsura, avea la cai ciucuri mari tricolor maghiar — păcat că nu și-i-a fost atârnat de cingul — a umblat peste tot locul cu ocaziunea examenelor școlare tot cu acea trăsură și cu acei cai ciucurați (rușine să-i fie).

Sau dacă am desonesta prin locuri publice și între popor pe românii adevărați, cum a făcut d-sa, ne-ați iubi și nu ați da mandat ca să ne ducă gendarmii soțiile și să le desbrace, ci din contră le-ați lua de braț. Ce va mai fi, voi raporta la timpul seu. C e r t e g e, la 6 Iunie 1898.

Stimător:

Constantin Cothișel,
preot român gr. oriental.

Calomniatorii lui Kossuth.

Casul cu *Lepsényi*, precum știm, s'a întemplat din cauză, că acest deputat publicase în ziarul seu „*Nepszava*” un anunț unde se zice, că abonaților sei dă fără plată cartea ce o scosese preoții catolici *Zimándy* și *Zelenyák* în contra lui Kossuth și în care carte se înșiră multe de toate, despre detronisătorul dinastiei.

Fondul cel mai adânc al întemplării că deputații independenți *Olay* și *Pichler* (acesta un jidan cât se poate de respingător trupest și sufletește) au bătut pe deputatul-preot *Lepsényi* este negreșit răsbunarea ovreilor asupra partidului popular, după carea ovreimea linnea de mult cu lăcomie. Aci stă rostul afacerii. Dar' să nu ne întindem de astădată asupra acestui punct.

Afară de „*Alkotmány*”, nici un singur ziar n'a reprobato cum se cuvine faptul naimiților jidovimei, ci toate foile, până și cele mai așa zise ferite de jidani, aprobau, fie mai rezervat fie cu cinismul fără margini, răsbunarea ovreiască. Singurul „*Alkotmány*” ține pept tuturor celorlalte foi.

Estă ce scria însă chiar „*Magyar Hirlap*” la 21 Martie 1894, adevărat a doua zi după moartea lui Kossuth:

„Manierele lui fine, purtarea cuminte și exteriorul seu frumușel făcuseră pe contesa văduva *Szapáry* născută *Csáky* să-l placă, încât li încrezuse afacerile cu procese familiare. În curând însă se desvoltară între ei relațiuni mai intime astfel că contesa îl însărcină și cu administrația averii sale. Dar' încrederea cea mare deveni isvorul unor neplăceri, care aruncară oare care umbră și peste caracterul seu. Kossuth umbla pe atunci în societăți de petrecere, și adeseori a fost văzut pe la mese cu joc de cărți. Deja pe timpul studiilor sale în Sárospatak și mai în urmă în Pesta adeseori lua parte la petrecerile șgomotoase ale tovarășilor sei de studii; și deși se știa feri de petreceri destrăbălate, totuși i-a rămas înclinarea pentru astfel de petreceri, ear' mai ales pentru diferite jocuri de cărți.

„Astfel s'a întemplat, că pe timpul când era avocat, într'o zi perduse în joc o sumă mare ear' perderea o acoperise din banii concrezuți lui de către contesa. Casul ajungând la cunoștința contesei, aceasta s'a supărat foc pe el, li luă la răspundere, învinovățându-l că abuzează de averea ei. Kossuth ca să-și apere cinstea bănuită, arătase la tribunal scrisorile ce le avea dela contesa, în care îl imputernicește să dispună de averea sa.

„Această lipsă de gingășie dacă chiar și justifica într'u câtva procedarea lui, a vătămat recerînțele cavalerismului, efectul ei a fost chiar atât de puternic, încât trebură să părăsească comitatul *Zenaphinului*; deși în urma activității sale publice își câștigase deja oare-care vază.

Perirea națiunei maghiare.

(Altă versiune.)

Încă un tipăt de desnădejde! „*Budapești Hirlap*” a publicat numai zilele trecute o dare de seamă despre broșura lui Dr. Király Péter, în care s'a prorocit perirea națiunei maghiare în Ardeal, — și eată că și deschide coloanele pentru o nouă iremiedă. Nu numai în jurul Clujului e primejdie, nu numai acolo să duc Ungurii pe copeă, ci și în Sudul Ungariei, în Banat. Ba aici le e și mai precară situația, e vorbă chiar de un „*teljes pusztulás*”, de-o totală perire.

Constatarea aceasta o face un anumit Dr. Schöffner Ernő, medic cercual în Chisetu, care invoacă grabnicul ajutor al statului pentru mântuirea neamului unguresc, pe care îl cutropește Valahimea.

„Singura noastră scăpare pe aici prin Ungaria de sud — zice numitul doctor — e în mâinile puternice ale inspectorilor școlari cari și dau toate silințele să apere și să promoveze interesele rasei maghiare. Dar' zădarnică e și munca lor, căci Valahii nu vor să-și dea pe băeți la școale maghiare, ear' la școalele lor limba maghiară o învață numai în așa grad, încât în scurt timp își aduc aminte de această limbă numai ca de o poveste, ba li sa pare că e limba *Volapük*.

Vina că maghiarismul nu progesează, o poartă sistemul școalelor valahe. Aceste sunt toate confesionale, stau sub stricta inspecție a Consistoriului și-a episcopului, cari nu admit ca limba de propunere să fie cea maghiară. — lucru prin care suferă civilizația. (Uf! Red.)

Statul — continuă Dr. Schöffner — își dă ce-i drept toate silințele, dar' e de tot greșit ca să se deie ajutor material învățătorilor confesionali: *Unicul mijloc radical, prin care națiunea maghiară ar putea fi scăpată de perire este, că în ținuturile locuite de naționalități toate școalele să fie statificate.* Căci e foarte falsă aceea procedură ca să se tolereze pe lângă școalele de stat și cele confesionale, pentru- ca în cazul acesta cele din urmă nu sunt frecventate fără de câte 8—10 elevi.

Trebuie să ne nisuiim că pentru această idee să dobândim pe dascăli și preoții valahi și aceasta o putem capacitându-și, ca prin cererea și crearea școalelor de stat lor, dascălilor și preoților li se fac două favoruri, obțin independența față de superioritățile preoțești și se fac plăcuți înaintea poporului prin faptul că-l absolvea dela plățirea lefei învățătoresți.

Nu mai prin o pașire atât de energică, prin școalele de stat, putem să ne creăm în țara maghiară o națiune maghiară puternică, numai astfel putem se scăpăm dinaintea daco-românismului, care pas de pas se isbește de capetele noastre și ne mușcă ca un șerpe crescut și alimentat la sinul nostru!

Astfel jelania neamului-maghiaron din Banat. Comunicatul acesta, cât și broșura lui Dr. Király ne face impresia că din partea publicisticii maghiare și a tuturor elementelor șoviniste se pornește o nouă acțiune în contra școalelor noastre confesionale, în cărea cărora se pun toate—păcatele și slăbiciunile ungurești. Să fim atenți ca se știm para loviturile, ce vor se ni le aplica. Să grijim, ca lupta să nu ne găsească nepregătiți!!

NOUȚĂȚI

Arad, 15 Iunie n. 1898.

Proces monstru în Oradea. Astă iarnă esecutorul de dare a cutrierat satul Bagamer din Bihor, însoțit fiind de 2 gendarmi. Ajungând cu execuția la țeranul Balogh Imre acesta s'a opus și n'a voit să cedeze puținul cucuruz ce-l avea. Din cauza asta gendarmii au străpuns pe țeran cu sulițele, încât a murit îndată. Satul întreg s'a răsculat pe urmă în contra gendarmilor, au năvălit asupra lor cu furcoale, ear' acestia au scăpat de moarte dând mai multe pușcături asupra poporului. Poporul împrăștiat s'a adunat din nou în giurul casei notarului Szártonyi și din răsbunare, pentru- că a dispus execuția i-a aprins casa. Marți, în săptămâna asta, s'a început la tribunalul din Oradea-mare pertractarea finală a procesului în cauza asta. Sunt acușați 32 țerani pentru transgresiune în contra gendarmilor și pentru aprinderea casei, ear' ca martori figurează alți 204 locuitori ai susnumitei comune. Acusa e susținută prin procurorul Dr. Aurel Pop.

Adevărat să fie? Ni-se relatează că ieri s'ar fi prezentat la inspectorul școlar Vajassy o delegație de trei pentru a cere clădirea unei școli comunale în Covășinț. Intre cei trei ar fi și preotul român Micoși. Se poate ore atâta nemernicie: un preot român să ceară clădirea unei școli care numai în detrimentul școalei confesionale poate să fie?

Hymen. D-șoara *Viera Hurban-Vajansky* fiica fruntașului cunoscut al Slovacilor, se va cununa în ziua de 22 c. la T.-Szt.-Marton, cu dl Dr. *Rudolf Markovici*, avocat în *Nové Mestnad-Vahom* (Văgujhely), și slovac

înfăcărat, care pentru sentimentele lui naționale a gustat deja aerul temnițelor ungurești. Trimitem perechei distinse salutări frățești și felicitările noastre călduroase.

Moartea presidentului casei magnaților. O telegramă din Budapesta vestește, că *Vilhelm Tóth*, presidentul casei magnaților, a murit eri (14 Iunie) la moșia sa din *Nyitra-Ivanka*.

Bancă ungurească în Sighișoara. Ceea-ce nu le-a succes Ungurilor în Sibiu, le-a succes în Sighișoara. La inițiativa și sub conducerea lui *Ugron Gabor*, a politicianului falit și a „regelui tuturor Sécuilor”, au înființat la Sighișoara o bancă ungurească, subscriind 1300 de acții de câte 50 fl. Banca începe să funcționeze deja cu prima August și are de scop a lua apa dela moara celor trei institute săsești, cari se află tot în Sighișoara. Director al băncii a fost ales un anumit *Szoboszlay*, fost vicispan, care s'a distins în toată viața lui prin o tractare bruscă cu România.

Hoch sau Hou? Cetim în ziarele din România:

O scennă nostimă s'a petrecut Luni dimineața, la orele 10, înaintea Palatului.

M. S. Regele și Principele *Ferdinand* eșind din Palat, un domn, care spune că lucrează la consulatul austriac, a strigat *Hoch* (Ura)! ridicându-și pălăria.

Multă lume, precum sergentul postat înaintea Palatului, au crezut că acel domn a strigat *Hou!*

După oare-care emoție în public, sergentul a condus la secție pe acel domn de unde, după cuvenitele explicații, i-a dat drumul.

Medic român în Karlsbad. Med. Univ. Dr. *Romulus L. Crăciunu*, medic clinic în spitalul univers. imp. reg. din Viena (Clinica dlui consilier de curte Prof. *Neusser*.) Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunei pentru îngrijirea studenților morboși din Viena Protector: *Majestatea Sa Impăratul* etc. etc.

Ord. din 1 April—1. Octomvrie dela oarele 6—9 a. m. și 3—5 p. m. în *Mühlbad-gasse* casa „*Schwarzes Ross*”.

Păziți-vă sănătatea! Tuturor celor-ce sufer de boale de piept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturai, durere de ochi și alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele *Kneippiane*.

Se pot căpăta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui *Dr. Iulius Schopper* în Oravița (*Krassó-Szörény m.*)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu prețurile lor, se trimite, la cerere, ori-cui gratis și franco din numita apotecă!

Poșta redacției.

Materialul de foiță, ce ni-sa trimis din diferite părți, e sub revizie. Colaboratorii noștri „de sub linie” să binevotască a fi cu nițică răbdare, căci le vom face rënd îndată ce vom isprăvi cu revizia. *Fluturețul*, *Porumbița* și *Mănișor* vin în curând la rând.

Gheja în Lugoj. Regretăm că va prevenit colegul d-voastră. Credem că am stărui prea mult asupra temei ce tractați, dacă am publica și articolul de apreciere al d-voastră! De altă dată cu plăcere.

ULTIME ȘTIRI

Războiul.

Madrid, 15 Iunie.

Ministrul de externe desminte știria că americanii ar fi ocupat intrarea canalului *Santiago de Cuba*. D'asemeni declară (în *Cortez*) că n'a primit știre despre ocuparea din partea americanilor a provinciei *Mari-nei*.

New-York, 15 Iunie.

Se fac întinse pregătiri pentru a se trimite spre *Cuba* un al douălea corp de armată.

Reun. Inv. rom. dela școalele conf. din prot. aradane I-VII, despărțământul prot. Buteni.

Convocare.

Despărțământul protopopesc Buteni, al reuniunii învățătorilor români dela școalele populare confesionale din protopopiatele aradane I-VII, își va ținea adunarea de estimp Luni la 8/20 Iunie în comuna Moneasa, la care toți membrii și spriginitorii învățământului sunt poftiți a participa.

Adunarea Se va ținea după următoarea:

PROGRAMA

- 1. Participare la „chemarea Duhului sfânt” în biserica din loc.
2. Asistare la examenul școlărilor dela școala din loc, condusă de învățătorul-preot Terențiu Non.
3. Curent de deschidere.
4. Conferență didactică asupra examenului.
5. Constatarea membrilor prezenți și dispusețiuni față de cei absenți.
6. Raportul casarului, și bibliotecarului și controlorului, predarea lor la o comisiune cenzurătoare alegândă.
7. Incasarea taxelor restante și curente pentru reuniunea districtuală.
8. Colectarea temelor restante și dispusețiuni față de cei ce nu le-a prelucrat.
9. Citirea eventualelor teme și disertațiuni.
10. Dispussețiuni pentru efectuarea concluserilor adunării generale.
11. Raportul comisiunii cenzurătoare.
12. Chestiunea premiului pentru monografia.
13. Propuneri și interpelări.
14. Defigerea locului și timpului proximele apunări.
15. Alegerea unei comisiuni pentru autentificarea protocolului.
16. Inchiderea ședinței.

Martți în 9/21 excursiune pre la peșterile din jur.
Badești, 6 Iunie 25 Maiu 1898.

Nicolau Boscaiu, președinte.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianu.

Bibliografie.

„Acte și documente relativ la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Sturdza. București. 1888-1896. Tipografia Carol Göbl. Cuprinde:

Volumul I 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tractatului de Paris din 30 Martie 1856.

Volumul III: Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tractatul de Paris. Prețul 15 lei.

Volumul IV: Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857.

Volumul V: Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857.

Volumul VI: Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1857.

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 30 Septembrie până la 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856-7)

Volumul VII: Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ion pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

„Litrgia Sfantului Ioan Crisostom” culeasă, aleasă și întocmită pe basa melodiiilor vechi bisericești, pentru corul școlărilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Ștefu, învățător în Arad. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

„Treizeci de ani de domnie ai Regelui Carol I. Cuvântări și acte. Vol. I. 1866-1880. Volumul I. 1881-1896. Edițiunea Academiei Române. București 1897.

„Biblioteca Noastră” de sub direcțiunea dlui Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fie care lună.

Numerele apărute până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări”, novelete. — Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyad”, cerc. istorică. — Nr. 3. și 4. G. Coșbuc, „Versuri și Proză”. — Nr. 5. Gr. Alexandrescu, „Fabule alese”. — Nr. 6. N. Macovișteanu, „Dela Sate”, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Intocmai!” comedie. Nr. 8-9 O. G. Lecca, „Istoria Țiganilor”. Nr. 10 E. Hodoș, „Convorbiri pedagogice”. Nr. 11-12 E. Hodoș, „Cântece Bănățene”, cu un răspuns profesorului Dr. G. Weigand

„Istoria universală” pentru școalele secundare de Vasilie Goldiș, profesor. Volu-

mul III. Emul nou. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1897.

„Gramatica Română” pentru învățământul secundar de Ioan Petran, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Se poate căpăta și la administrațiunea „Tribuna Poporului.”

„Abecedar ilustrat” compus pe baza principilor pedagogice moderne de învățării: Iosif Moldovan, Nic Ștefu, Iuliu Gheșoreun, Nic. Boscaiu și Petru Vanca. Prețul unui exemplar 20 cr. A se cere la administrațiunea „Trib. Pop.”

„Manual de Theologia Morală” de Dr. Athanasie Mironescu Craioveanu, profesor la universitatea din București. Tipografia „Cărților bisericești”.

Licitațiune minuendă.

Pentru renovarea Stei. biserici gr-or. rom. din Zarand (protoprestiteratul B. Ineu) prin aceasta se escrie concurs de licitațiune minuendă pe ziua de 19 Iunie n. 1898 la 11 ore a. m. în biserica de aici

Renovarea are să se facă pe basa preliminarului de spese și planul aprobat, aprobate de Ven. Consistoriu cu Nr. 2636 a. c.

Prețul de exclamare 3309 fl. 19 cr.

Reflectanții vor ave a depune vadiul de 10% din prețul esclamării

Comuna bisericească își rezervă dreptul a se pronunța asupra rezultatului licitațional.

Zarand la 10 Iunie 1898.

Comuna bis. gr-or. rom.

Valabil dela 1 Maiu 1898.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Maiu 1898.

Table with columns for routes (Arad-Budapesta, Arad-Ciaba-Oradea-mare, Arad-Teiuș, Teiuș-Arad) and fares for different classes (dim., a. m., seara).

Table with columns for routes (Arad-Ciaba-Oradea-mare, Oradea-mare-Ciaba-Arad, Arad-Timișoara, Timișoara-Arad, Arad-Seghedin) and fares for different classes (dim., a. m., seara).

Table with columns for routes (Seghedin-Arad, Arad-Brad, Brad-Arad) and fares for different classes (dim., a. m., seara).

Table with columns for routes (Ternova-Cheriu, St. Ana-Chitighaz, Chitighaz-St. Ana, Boros-Sebes-Moneasa, Moneasa-Boros-Sebes, Boros-Ineu-Cermeiu, Cermeiu-Boros-Ineu) and fares for different classes (dim., a. m., seara).